

СПЕЦИФІКА ВПЛИВУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ХАРАКТЕР ТА ДИНАМІКУ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Голікова Є.К., здоб. вищої освіти

Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

Величко К.Ю., канд. екон. наук, доц.

Державний біотехнологічний університет

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується впливом глобалізаційних процесів, які охоплюють всі аспекти людського життя. Ці глобальні тенденції викликають значні трансформації і впливають на міжнародних відносин. Фактично глобалізація формує новий парадигматичний фреймворк для міжнародних відносин, вимагаючи адаптації та співпраці для розв'язання викликів та використання можливостей, які вона надає.

Вважається, що саме закінчення Другою світової війни глобалізаційні процеси набули інтенсивного характеру, а утворення Організації Об'єднаних Націй (ООН) у 1945р. та поява важливих фінансових установ (МВФ) започаткували новий етап у міжнародних відносинах. Подальші зміни у ландшафті міжнародних відносин лише посилили глобалізаційні виклики. Далі, після розвалу СРСР і зниження напруженості у міжнародних відносинах, відбувається поглиблення економічної і культурної взаємодії між країнами, цей процес сприяв подоланню ідеологічних перешкод для розвитку процесу глобалізації. Американський політолог та філософ Ф. Фукуяма наголошував, що «це остаточна перемога ліберальної ідеології»[1].

Подальше формування постіндустріальної економіки, зростання технологічних можливостей і комунікаційних засобів ще більше прискорило глобалізаційні процеси. А інформаційна революція вивела міжнародні відносини на новий рівень, далі глобалізація стає явищем, що впливає на усі сфери життя, крім того, формується стійка тенденція щодо об'єднання міжнародної спільноти для вирішення проблем глобального характеру.

Сучасні тенденції впливу глобалізації на міжнародні відносини дали можливість окреслити певні напрямки цих змін [2], а саме:

1. Тенденція переміщення центрів ділової активності від розвинутих країн до країн, що розвиваються при збереженні лідерства США. Явними лідерами є Китай та Індія.

Китай визначається як один із головних лідерів у сфері ділової активності в сучасному світі. Його стрімкий економічний розвиток протягом останніх десятиліть перетворив його в глобального гравця на ринку. Китай виявляє велику економічну силу, здатність до інновацій та масштабність у виробництві. Лідерство Китаю у діловій активності також виявляється в активному розширенні своєї міжнародної торгівлі та інвестицій. Ініціатива «Один пояс, один шлях» («Belt and Road Initiative») є прикладом стратегії Китаю щодо створення інфраструктурних зв'язків та розширення економічного впливу. Помітною є також активність китайських технологічних компаній, які виростають у світових лідерів у сферах штучного інтелекту, технологій зв'язку та електромобілів.

Індія займає важливе положення як центр ділової активності, особливо в контексті своєї швидко зростаючої економіки та розмаїття галузей, що привертають увагу міжнародних інвесторів. Економічні реформи та стратегії, прийняті в останні десятиліття, дозволили Індії стати привабливим ринком для іноземних інвестицій. Країна найбільш відома інформаційною та технологічною галузями, де утворюються сучасні технологічні хаби, такі як Бангалор. Також доцільно виділити і динамічний розвиток сектору послуг, зокрема IT-аутсорсингу та фінансових послуг. Індійські компанії активно беруть участь у глобальних бізнес-проектах, надаючи послуги в різних областях, від програмування до консультування. Крім того, Індія виступає як великий ринок для багатьох міжнародних компаній.

Безумовно, лідерство США залишається ключовим, особливо в сферах фінансів, технологій та глобального бізнесу.

2. Зростання невизначеності на фінансових ринках, що вказує на комплексні та непередбачувані зміни, які відбуваються у глобальному економічному середовищі, а саме:

- невизначеність на фінансових ринках: фінансові ринки реагують на різні фактори. Невизначеність може виникнути через непередбачувані події або нестабільні умови.

- відтік капіталу у розвинуті країни: у періоди невизначеності інвестори можуть віддавати перевагу менш ризикованим активам або переорієнтовувати свій капітал у розвинуті країни, де вони сприймають ситуацію як більш стабільну.

- формування нових ринків: невизначеність може також визначати появу нових ринків та можливостей.

3. Неоіндустріалізація, яка визначається відновленням та переосмисленням індустріального сектору економіки, при цьому формується нова індустріальна модель, що характеризується високотехнологічними структурами та інноваційним підходом. Неоіндустріалізація є стратегічним кроком для бізнесу та економіки, оскільки вона сприяє підвищенню конкурентоспроможності та здатності до інновацій у глобальному ринковому середовищі та виводить міжнародні відносини між країнами на новий рівень співпраці.

4. «Цифровізація», яка є ключовим аспектом створення «розумної» економіки, що відзначається використанням новітніх технологій та цифрових інновацій (Інтернет речей (IoT), штучний інтелект (ШІ); блокчейн; 5G технології; Інтернет реальності (VR/AR)). Ці технологічні тренди перетворюють економіку, забезпечуючи більшу ефективність, зручність та інновації. Цифровізація створює можливості, але також вносить виклики, пов'язані з безпекою та приватністю. Важливо, щоб країни спільно працювали, розробляли міжнародні стандарти та сприяли цифровому розвитку, забезпечуючи взаємне вигідні відносини.

5. Завершення доби вуглеводного палива вказує на перехід від традиційних джерел енергії, таких як вугілля та нафта, до більш різноманітних та сталих альтернатив. Зміни в структурі енергетичних балансів та формування нових енергетичних тенденцій визначають майбутнє енергетичного сектору. Ці

зміни мають значний вплив на міжнародні відносини країн і взаємодію в енергетичному секторі.

б. Перехід від ринку сировини до ринку послуг та технологій вказує на стратегічні зміни в економічній структурі, де основний акцент робиться на наданні послуг та розвитку технологій. Цей перехід відбиває зміни у споживацьких уподобаннях, технологічних інноваціях та підходах до виробництва. Зазначені тенденції свідчать про тісний зв'язок між економікою, технологічними та екологічними напрямками розвитку сучасного світу. Вони відображають вплив глобалізації на міжнародні відносини, пов'язаний із реалізацією цих тенденцій, та вказують на зростаючий вплив політики на економічний сектор.

Глобалізація суттєво переформатовує міжнародні відносини, вимагаючи адаптації країн до нових реалій та пошуку спільних рішень для глобальних викликів.

Інформаційні джерела:

1. Francis Fukuyama. *The End of History and the Last Man*. Free Press, 1992. 432 p.
2. Matyushok V., V. Krasavina V., A. Berezin A. and Garcia J. S. *The global economy in technological transformation conditions: A review of modern trends*. *Economic Research*. 2021. Vol. 34 (1). P. 1471–1497. DOI: 10.1080/1331677X.2020.1844030

МАЙСТЕРНІСТЬ БІЗНЕС-ПЕРЕГОВОРІВ: ВИЯВЛЕННЯ ПЕРЕВАГИ У МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ ЗА ДОПОМОГОЮ ГАРВАРДСЬКОЇ МОДЕЛІ КОМУНІКАЦІЇ

Горобинська М.В., канд. екон. наук, доц.

Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

Величко К.Ю., канд. екон. наук, доц.

Державний біотехнологічний університет

Сьогодні бізнес-переговори в міжнародному контексті визначаються не тільки як процес досягнення угоди, але й як важлива складова ефективної бізнес-комунікації. Глобалізаційні процеси приводять до активної взаємодії різних культур та бізнес-норм, тому вміння ефективної організації бізнесової комунікації між партнерами, важливою частиною якої є бізнес-переговори, фактично стає критичною компетенцією для успіху підприємств.

Міжнародні бізнес-переговори вимагають не лише стратегічного підходу, але й врахування культурних відмінностей та особливостей стосунків між партнерами.

Ефективні міжнародні бізнес-переговори потребують уваги до декількох ключових аспектів. По-перше, розуміння культурних особливостей є вирішальним для забезпечення взаєморозуміння та уникнення конфліктів. Комунікація повинна бути адаптована до стилів та норм представників різних країн. По-друге, стратегічне планування та гнучкість управління процесом переговорів є важливими для досягнення спільних цілей. Нарешті, побудова